

Nr 34.

Ankom till riksdagens kansli den 12 september 1914 kl. 8 e. m.

Bevillningsutskottets memorial, med förslag till höjning av gällande tullsatser å tobak.

Närvarande: herrar K. G. Karlsson, Hammarström, frih. C. J. Beck-Friis, Ollas A. Ericsson, Antonsson, Kobb, frih. Fleming, frih. Palmstierna, Sandler, Jeansson i Kalmar, Källman, Karlsson i Fjäl, Jonsson i Hökhult, Danström, K. A. Nilson, J. E. Berglund, Berg i Staby, Jönsson i Revinge, Hamrin och von Hofsten.

I den till innevarande riksdag avgivna statsverkspropositionen har Kungl. Maj:t, i avvaktan på framläggandet av proposition angående reglering av tobaksbeskattningen, å inkomsttiteln tobaksskatt beräknat en inkomst av 6,000,000 kronor. Det förslag till förordning angående statsmonopol å tobakstillverkningen i riket, som Kungl. Maj:t sedermera (proposition nr 254) förelagt riksdagen, har numera blivit i huvudsak av riksdagen antaget. Enligt den sålunda antagna förordningen skall den ökade inkomsten av tobaksbeskattningen uttagas genom en till vissa procent å tobaksvarornas priskurantpris bestämd skatt. De i författningen angivna skattesatserna hava också beräknats så, att de, under förutsättning att monopoldriften komme i gång å avsedd tid, skulle för år 1915 tillföra statsverket den ovannämnda inkomstökningen av 6,000,000 kronor. Kungl. Maj:ts förslag innehöll i 38 § bestämmelsen, att författningen skulle träda i kraft den 1 november 1914. Denna bestämmelse är emellertid, enligt förslag av det särskilda utskott, som behandlat ifrågavarande proposition, av riksdagen ändrad. I fråga om ikraftträdandet har särskilda utskottet anfört, att på grund av de särskilda förhållanden, som efter avlåtandet till riksdagen av Kungl. Maj:ts

Bihang till senare riksdagens protokoll 1914. 7 saml. 28 häft. (Nr 34). 1

förslag i ämnet inträtt å det ekonomiska området, det skulle, efter vad som kunde antagas, möta svårighet att omedelbart anskaffa det för monopolets införande erforderliga kapitalet. Under sådana omständigheter och då det för närvarande icke syntes vara möjligt att bedöma, hur snart förhållandena åter kunde bliva sådana, att berörda svårighet icke kunde anses föreligga, vore det enligt särskilda utskottets mening icke välbetänkt att redan nu fastställa viss dag för monopollagstiftningens ikraftträdande, utan borde avgörandet lämpligen överlämnas åt Kungl. Maj:t. I anslutning till vad sålunda anförts har särskilda utskottet föreslagit och riksdagen beslutat, att ifrågavarande förordning skall träda i kraft å den dag före utgången av år 1915, som av Kungl. Maj:t bestämmes.

Med anledning av den gjorda ändringen av den av Kungl. Maj:t föreslagna bestämmelsen om ikraftträdandet av författningen om tobaksmonopol lär någon inkomst av monopolet icke böra upptagas i riksdagen för år 1915. Vid sådant förhållande och då de nedsättningar i av Kungl. Maj:t äskade anslag, som möjligen kunna bliva av riksdagen beslutade, säkerligen icke torde komma att överskrida det belopp, varmed inkomsterna för år 1915 måste i betraktande av numera inträdda förhållanden väntas komma att understiga de av Kungl. Maj:t beräknade, har bevillningsutskottet ansett sig böra redan nu söka en utväg för beredande på annat sätt åt statsverket av den inkomst av 6,000,000 kronor, som monopolet beräknats giva under år 1915.

I samband med antagandet av nämnda författning om tobaksmonopol har riksdagen beslutat vissa av monopollagstiftningen påkallade ändringar i gällande tullsats för tobak, vilka ändringar äro avsedda att efter Kungl. Maj:ts bestämmande träda i kraft samtidigt med nämnda författning.

Sedan riksdagen beslutat, att för tillgodoseende av statens inkomstbehov i vidsträckt omfattning begagna tobakens skattekraft, har det syntes utskottet ligga närmast till hands att även för tillgodoseende av det nu föreliggande tillfälliga behovet av ökad statsinkomst anlita tobaksbeskattningen, vilket lämpligen synes kunna ske genom en för ändamålet avpassad höjning av tullsatserna å tobak. Då en sådan höjning, sedan tobaksbeskattningsfrågan genom riksdagens omförmälda beslut vunnit sin definitiva lösning, givetvis bör gälla endast för tiden intill dess monopolförfattningen träder i kraft och sålunda erhålla en rent tillfällig och provisorisk karaktär, torde densamma icke möta de betänkligheter, som eljest möjligen kunnat göras gällande.

Tullsatserna för tobak äro enligt gällande tulltaxa följande:

		Kvantitet för tull- beräkningen	Tullsats	
			Kronor	öre
	Tobak:			
195.	oarbetad, blad och stjälk	1 kg.	1	—
	arbetad:			
196.	cigarrer och cigaretter	1 kg.	4	—
197.	andra slag	1 kg.	1	20

De av chefen för finansdepartementet jämlikt nådigt bemyndigande den 27 maj 1909 tillkallade sakkunniga med uppdrag att verkställa utredning och uppgöra förslag till reglering av tobaksbeskattningen föreslogo i sitt år 1911 framlagda betänkande följande ändrade lydelse av rubrikerna för tobak i tulltaxan:

		Kvantitet för tull- beräkningen	Tullsats	
			Kronor	öre
	Tobak:			
	oarbetad:			
001.	stjälk	1 kg.	1	80
	bladtobak:			
002.	s. k. Kentucky-, Virginia- (även Nord- och Syd-Carolina), Ohio-, Maryland- samt Kinatobak	1 kg.	1	80
003.	andra slag	1 kg.	2	50
	<i>Anm. 1.</i> För bladtobak, från vilken stjälken helt eller delvis borttagits (stripad bladtobak), utgår tullavgiften med 15 procent förhöjning.			

		Kvantitet för tull- beräkningen	Tullsats	
			Kronor	öre
	<i>Anm. 2.</i> Såvida icke vederbörande tullförvaltning finner de i rubrikerna 001 och 002 stadgade tullsatsers otvetydigt tillämpliga, må desamma icke åsättas, med mindre varan av generaltullstyrelsen förklarats hänförlig till något av de i nämnda rubriker uppräknade tobaksslag; och gäller såsom ytterligare villkor för ifrågavarande tullsatsers tillämpning, att den tobaksfabrikant, av eller för vilken varan importerats, skall särskilt begära förtullning enligt någon av dessa rubriker och därvid avlämna en på tro och heder avgiven, skriftlig försäkran, att tobaken skall användas uteslutande för tillverkning av rök- eller tuggtobak eller snus.			
	arbetad:			
004.	cigarrer och cigarrcigarretter	1 kg.	7	50
005.	cigarretter	1 kg.	6	50
	andra slag:			
006.	karvad	1 kg.	3	—
007.	annan	1 kg.	2	50
	<i>Anm. 3.</i> Då cigarretter och skuren cigaretttobak från tullverket utlämnas till fritt bruk, skall jämte tullavgiften erläggas cigarettstämpel enligt vad därom särskilt är stadgat.			

Vad först angår oarbetad tobak har, beträffande de olika tullsatserna för olika slag av bladtobak, generaltullstyrelsen i avgivet utlåtande över kommitterades betänkaende och förslag framhållit, att dessa tullsatsers måhända kunde vålla någon svårighet vid tullbehandlingen, men att de dock, särskilt med hänsyn till de av kommitterade i anmärkning 2 föreslagna bestämmelserna icke syntes kunna medföra några olägenheter av den betydelse, att i följd därav betänklighet mot förslaget skulle kunna resas. Med stöd av vad generaltullstyrelsen sålunda anført har utskottet ansett sig kunna beträffande tullbestämmelserna för oarbetad tobak i princip upptaga kommitterades förslag. För ernående av den behöfliga inkomstökningen har det emellertid ansetts nödigt att något höja de av kommitterade föreslagna tullsatserna. Utskottet ifråga-

sätter sålunda, att tullen för de råtabaksslag, som enligt kommitterades förslag skulle draga en tull av 1 krona 80 öre för kilogram, måtte sättas till 2 kronor för kilogram samt den för oarbetad tobak i övrigt av kommitterade föreslagna tullsatsen av 2 kronor 50 öre för kilogram måtte höjas till 3 kronor. Dessa av utskottet föreslagna höjningar utöver kommitterades förslag representera en ökad tullinkomst av 1,185,000 kronor.

I fråga om arbetad tobak har generaltullstyrelsen i sitt ovanberörda utlåtande anfört, att styrelsen icke funnit sig fullt övertygad om att de av kommitterade föreslagna tullförhöjningarna icke skulle behöva föranleda någon minskning i importen till men för statskassan, och icke heller kunnat finna, att kommitterade till fullo ådagalagt behovet av ett så väsentligt ökat tullskydd, som de föreslagna tullsatserna innebure, men att styrelsen dock icke vågade ifrågasätta någon nedsättning av dessa tullsatser.

Kommitterade anförde i sin motivering för ifrågavarande tullsatser, att syftet varit att avväga dessa så, att status quo i förhållandet mellan den inhemska tillverkningen och importen av tobaksfabrikat måtte i möjligaste mån bibehållas. Samma synpunkt måste i ännu högre grad nu läggas på frågan, då det gäller att omedelbart skapa ökad statsinkomst och ernå det statsfinansiellt sett bästa utbytet av ifrågavarande tullar. Med hänsyn härtill och inför de av generaltullstyrelsen uttalade farhågorna för att de av kommitterade föreslagna tullsatserna kunde komma att föranleda minskning i importen, har bevillningsutskottet emellertid funnit försiktigheten bjuda, att tullsatserna å de stora importartiklarna cigarrer och cigaretter något sänkas under vad kommitterade föreslagit för att icke det åsyftade målet, fyllandet av budgetbristen, må genom minskad import äventyras. Detta vinnes bäst, därest de nya tullsatserna sättas till sådana belopp, att det hittills varande tullskyddet för den inhemska tillverkningen icke ökas.

Enligt bevillningsutskottets förslag skulle råtabak, som användes till tillverkning av cigarrer och cigaretter, draga en tull av 3 kronor för kilogram. Med tillämpning av de utav ovannämnda kommitterade använda metoder för beräkning av det effektiva tullskyddet, finner man, att det, för bibehållande av det nuvarande tullskyddet efter fastställandet av sistnämnda tullsats, erfordras, att tullsatsen för cigarrer höjes till 681 kronor 35 öre för 100 kilogram samt tullsatsen för cigaretter till 570 kronor 5 öre för 100 kilogram.

Med hänsyn härtill har bevillningsutskottet ansett sig böra föreslå,

att tullsatsen för cigarrer — med nödig avrundning för beredande av viss marginal för fabrikanternas möjligen ökade ränteutgifter m. m. — fastställes till 7 kronor för kilogram.

Vad åter angår tullen för cigaretter erbjuder redan den gällande tullsatsen av 4 kronor för kilogram numera, sedan cigaretstillverkningen till allra största delen övergått till stordrift och masstillverkning medelst maskiner med därav följande lägre tillverkningskostnad ett mer än nödigt högt tullskydd. Riktigheten härav bestyrkes av det förhållandet, att under de sistförflutna åren, sedan cigaretterna blivit föremål för masskonsumtion, den ena stora fabriken efter den andra upprättats av utländska fabrikanter för tillverkning inom landet av de allmännast gängse cigarettmärkena, vilka förut hit importerats. För att icke under sådana omständigheter riskera en avsevärd nedgång i cigaretimporten med därav följande reducerad ökning av den beräknade tullinkomsten har bevillningsutskottet icke velat ifrågasätta, att tullen å cigaretter sättes högre än 5 kronor för kilogram.

Beträffande slutligen övriga tobaksfabrikat, snus samt rök- och tuggtobak, hava både 1903 års och 1909 års tobaksskattekommitterade framhållit, att införseln av dessa fabrikat varit så ringa, att någon nämnvärd statsinkomst icke kunde därav hämtas, ävensom att denna import i jämförelse med den inhemska tillverkningen alltid varit så obetydlig, att något ökat skydd för denna tillverkningsgren icke behöfde ifrågasättas.

För att icke åstadkomma en minskning av det nuvarande skyddet genom den av utskottet föreslagna höjningen till 2 kronor för kilogram av tullen å den råttobak, som huvudsakligen användes vid tillverkningen inom landet av här åsyftade tobaksvaror, torde tullen för desamma, med undantag för karvad tobak, lämpligen kunna sättas till 2 kronor 50 öre för kilogram. För tillverkningen av karvad tobak användas i viss mån råttobakssorter, som enligt bevillningsutskottets förslag skulle draga en tull av 3 kronor för kilogram, med hänsyn vartill tullsatsen för karvad tobak torde böra sättas något högre. Lämpligen synes denna tullsats böra utgöra 3 kronor 50 öre för kilogram.

Av nedanstående tabell framgår den ökade statsinkomst, som är att, med stöd av importsiffrorna för åren 1909—1913, för år 1915 påräkna vid tillämpning av de av bevillningsutskottet nu föreslagna tullsatserna.

Nuvarande samt enligt bevillningsutskottets förslag beräknad statsinkomst av tobakstullar.

	Import i medeltal för åren 1909— 1913 kg.	Tullinkomst i medeltal för åren 1909—1913 kr.	Beräknad tullinkomst per år enligt bevillnings- utskottets förslag kr.	Beräknad ökad stats- inkomst ut- över nuva- rande kr.
<i>Oarbetad tobak:</i>				
stjälk	1,263,000	1,263,000	2,526,000	
bladtobak (för snus m. m.)	2,165,000	2,165,000	4,330,000	
» (för cigarrer m. m.)	1,004,000	1,004,000	3,012,000	
<i>Arbetad tobak:</i>				
cigarrer och cigarrecigarretter	164,000	656,000	1,148,000	
cigarretter	261,000	1,044,000	1,305,000	
andra slag:				
karvad	61,000	73,200	213,500	
annan	13,000	15,600	32,500	
	—	6,220,800	12,567,000	6,346,200

Såväl 1903 års som 1909 års tobaksskattekommitterade hava föreslagit, att, därest ökad tobaksbeskattning i form av höjda tullsatser å oarbetad tobak komme att införas, dessa skulle kompletteras genom en tullförhöjningen motsvarande accis å inom landet odlad tobak. Med hänsyn till vad av sakkunniga sålunda föreslagits har utskottet velat ifrågasätta, att riksdagen hos Kungl. Maj:t gör framställning därom, att Kungl. Maj:t måtte taga under övervägande, huruvida för den korta tid, varunder de nu föreslagna tullsatserna torde komma att äga tillämpning, åsättande av accis å inom landet odlad tobak må vara påkallat.

I den händelse riksdagen i anledning av bevillningsutskottets förslag beslutar höja tullsatserna å arbetad tobak, lär det ankomma på utskottet att framdeles under denna riksdag avgiva förslag till härav betingade ändringar i gällande bestämmelser om restitution av tull vid utförsel av tobaksfabrikat, tillverkade inom riket uteslutande av förtullad utländsk råttobak.

För vinnande av det finansiella syftet med förevarande förslag böra givetvis de höjda tullsatserna ofördröjligen träda i kraft.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet, med begagnande av sin motionsrätt enligt 40 § riksdagsordningen, hemställa,

1:o) att riksdagen måtte besluta, att rubrikerna för tobak i gällande tulltaxa skola för tiden från början av år 1915, intill dess de av innevarande riksdag i anledning av Kungl. Maj:ts därom framställda förslag beslutade ändrade tullsatserna för tobak komma att träda i kraft, erhålla följande lydelse:

		Kvantitet för tull- beräkningen	Tullsats	
			Kronor	öre
	Tobak:			
	oarbetad:			
195.	stjälk	1 kg.	2	—
	bladtobak:			
195 ¹ / ₂ .	s. k. Kentucky-, Vir- ginia- (även Nord- och Syd-Carolina), Ohio-, Maryland- samt Kinatobak	1 kg.	2	—
195 ³ / ₄ .	andra slag	1 kg.	3	—
	<i>Anm. 1.</i> För bladtobak, från vilken stjälken helt eller delvis borttagits (stripad bladtobak), utgår tullavgiften med 15 procent förhöjning.			
	<i>Anm. 2.</i> Såvida icke vederbörande tullförvaltning finner de i rubrikerna 195 och 195 ¹ / ₂ stadgade tullsatser otvetydigt tillämpliga, må desamma icke åsättas, med mindre varan av generaltullstyrelsen förklarats hänförlig till något av de i nämnda rubriker uppräknade tobaksslag; och gäller såsom ytterligare villkor för ifrågavarande tullsatsers tillämpning, att den tobaksfabrikant, av			

		Kvantitet för tull- beräkningen	Tullsats	
			Kronor	öre
	eller för vilken varan impor- terats, skall särskilt begära förtullning enligt någon av dessa rubriker och därvid av- lämna en på tro och heder avgiven, skriftlig försäkran, att tobaken skall användas uteslutande för tillverkning av rök- eller tuggtobak eller snus.			
	arbetad:			
196.	cigarrer och cigarr- cigarretter.....	1 kg.	7	—
196 1/2.	cigarretter	1 kg.	5	—
	andra slag:			
197.	karvad	1 kg.	3	50
197 1/2.	annan	1 kg.	2	50

2:o) att, vid bifall till vad utskottet sålunda hem-
ställt, riksdagen även måtte

a) besluta, att ökningarna i tullsaterna skola
såsom tilläggsavgifter till den förut beslutade tullbe-
villningen utgöras jämväl under innevarande år från
den tid, som av Kungl. Maj:t bestämmes, samt i skrivelse
till Kungl. Maj:t, med tillkännagivande av sina sålunda
fattade beslut, anhålla, att Kungl. Maj:t måtte så fort
ske kan förordna, att de ändrade tullbestämmelserna
skola träda i kraft; samt

b) i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl.
Maj:t täcktes taga i övervägande, huruvida för den
korta tid, varunder de sålunda antagna tullsaterna
torde komma att äga tillämpning, åsättande av accis
å inom landet odlad tobak må vara påkallat.

Stockholm den 12 september 1914.

På bevillningsutskottets vägnar:

K. G. KARLSSON.